

Sygn. akt VII W 830/15 Dnia 15 lipca 2015 r.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydział VII Karny

w składzie:

Przewodniczący –SSR Monika Cieszkowska

Protokolant - Anna Idziak

bez udziału oskarżyciela -----

po rozpoznaniu dnia 15 lipca 2015 r.

sprawy z oskarżenia Straży Miejskiej w S.

przeciwko K. G. z domu P.

córcie J. i B. z domu O.

urodzonej w dniu (...) w S.

obwinionej o to, że:

od dnia 27 czerwca 2014 roku do dnia 03 lipca 2014 roku będąc właścicielem, posiadaczem samochodu marki F. o numerach rejestracyjnych (...) nie dopełniła ustawowego obowiązku wskazania na żądanie uprawnionemu organowi – Straży Miejskiej w S. komu powierzyła do kierowania lub używania pojazdów dnia 12 czerwca 2014 roku około godziny 12:29,

tj. o czyn z art. 96 § 3 kw

I. uznaje obwinioną K. G. za winną popełnienia zarzuconego mu czynu i za wykroczenie to na podstawie art. 96§3 kw wymierza obwinionej karę grzywny w wysokości 200 (dwieście) złotych;

II. na podstawie art. 627 kpk w związku z art. 119 kpw, art. 118 § 1 kpw oraz art.3 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia zasądza od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu w kwocie 130 (stu trzydziestu) złotych, na którą składają się:

- zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 100 (stu) złotych,
- opłata w kwocie 30 (trzydziestu) złotych.

VII W 830/15

UZASADNIENIE

K. G. jest właścicielem samochodu osobowego marki F. (...) o numerach rejestracyjnych (...).

Dowody:

- raport nr (...)2014 wraz ze zdjęciem – k. 6 w zw. z k. 59,

- notatka służbowa – k. 8 w zw. z k. 59,
- częściowo wyjaśnienia obwinionej k. 59

W dniu 12 czerwca 2014 roku na Alei (...) w S. Straż Miejska w S. uruchomiła urządzenie M. 6F służące do samoczynnego pomiaru prędkości pojazdów, które o godzinie 12:29 zarejestrowało przejazd samochodu marki F. o numerach rejestracyjnych (...) z prędkością 66 km/h, tj. o 26 km/h wyższą niż dozwolona zgodnie z obowiązującym w miejscu pomiaru ograniczeniem prędkości do 40 km/h. W chwili rejestracji wykroczenia urządzenie M. 6F posiadało wystawione przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Miar w S. świadectwo legalizacji ponownej z dnia 30 kwietnia 2014 roku, o rocznym terminie ważności.

Dowody:

- raport nr (...).2014 wraz ze zdjęciem – k. 6 w zw. z k. 59,
- świadectwo legalizacji ponownej - k. 6v. w zw. z k. 59,
- wypis z ewidencji gruntów i budynków wraz z planem ulic – k. 7-7v. w zw. z k. 59,

Do K. G., jako właścicielki pojazdu marki F., którego nie prowadziła w chwili zarejestrowania przekroczenia prędkości, w dniu 25.06.2014 roku Straż Miejska w S. przesała korespondencję zawierającą tzw. „zestaw Z” , który to zbiór dokumentów zawierał raport wraz ze zdjęciem dowodowym, wezwanie do wskazania w terminie 7 dni, komu powierzono pojazd do kierowania lub użytkowania z załączonymi drukami oświadczeń, pouczenie o treści art. 38 § 2 kpw i art. 54 § 7 kpw. Odbiór wymienionych dokumentów został poświadczony przez A. O. – babcię K. G.. W dniu 26.06.2014 r. K. G. odpowiedziała na otrzymaną korespondencję nie wskazując osoby, której powierzyła pojazd do kierowania lub użytkowania. W związku z tym w dniu 10.10.2014 r. Straż Miejska w S. przesała K. G. wezwanie do stawiennictwa w charakterze osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia wniosku o ukaranie za czyn z art. 96 § 3 kw. Wezwanie to w dniu 13.10.2014 r. odebrała A. O.. K. G. nie stawiała się celem złożenia wyjaśnień w siedzibie Straży Miejskiej w S., swoje stanowisko przedstawiła w pismach z dnia 17.10.2014 r. i 10.11.2014 r.

Dowód:

- pismo obwinionej z dnia 27.06.2014 r. – k. 10-12 w zw. z k. 59,
- pismo obwinionej z dnia 17.10.2014 r. – k. 13-14 w zw. z k. 59,
- pismo obwinionej z dnia 10.11.2014 r. – k. 16-17 w zw. z k. 59
- zwrotne potwierdzenia odbioru – k. 18-20 w zw. z k. 59,
- kserokopia wezwania do stawiennictwa – k. 21 w zw. z k. 59,
- wzór wezwania – k. 22 w zw. z k. 59,
- opis zawartości zestawu dokumentów „Z” z załącznikami – k. 30- 32 w zw. z k. 59
- kserokopia dokumentów otrzymanych przez obwinioną dokumentów – k. 48-49 w zw. z k. 59,
- częściowo wyjaśnienia obwinionej – k. 59,

K. G. ma 30 lat, jest mężatką, ma jedno dziecko pozostające na jej utrzymaniu. Obwiniona jest magistrem ekonomii, pracuje w Teatrze (...) w S., z czego uzyskuje dochód w wysokości 3300 złotych brutto. K. G. nie była karana za przestępstwa ani za wykroczenia.

Dowody:

- wyjaśnienia obwinionej – k. 58,
- karta osobowa – k. 9 w zw. z k. 59,
- informacja o wpisach w ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego – k. 54 w zw. z k. 59,

Swoje stanowisko odnośnie stawianego jej zarzutu K. G. przedstawiła w pismach kierowanych do oskarżyciela, wniesionym w sprawie sprzeciwie oraz krótkich wyjaśnieniach złożonych na rozprawie. Obwiniona potwierdziła, iż A. O. przekazała jej wezwanie do wskazania, komu powierzyła pojazd do kierowania lub użytkowania, jak również, iż w chwili otrzymania omawianych dokumentów była właścicielką pojazdu uwiecznionego na zdjęciu w raporcie nr (...).2014. Obwiniona wyjaśniła, że nie kierowała pojazdem w chwili zarejestrowania wykroczenia. K. G. wskazała, iż obecnie posiada dwa samochody, z pojazdu marki F. nie korzysta, za to poruszają się nim członkowie jej rodziny. Obwiniona stwierdziła, iż nie chce wskazywać konkretnej osoby i narażać jej na odpowiedzialność, tym bardziej, że w jej ocenie nie miała obowiązku wskazania osoby najbliższej. W tym zakresie Sąd dał wiarę wyjaśnieniom obwinionej, jako że są one logiczne, jasne, częściowo znajdują potwierdzenie w odwodach z dokumentów. Podobnie Sąd ocenia wyjaśnienia obwinionej co do jej sytuacji osobistej i majątkowej, jako że w toku postępowania nie ujawniły się przesłanki nakazujące odmienną ocenę wyjaśnień obwinionej.

Nadto obwiniona podniosła szereg zarzutów odnośnie sposobu postępowania Straży Miejskiej w S., kwestionując formę kierowanych do niej wezwań, uprawnienia oskarżyciela do prowadzenia postępowania wyjaśniającego i kierowania wniosku o ukaranie oraz wskazując na brak adekwatnego pouczenia o jej statusie i prawach w prowadzonym postępowaniu.

Wyjaśnienia obwinionej w przeważającej mierze koncentrowały się na wykazaniu uchybień, których miał dopuścić się oskarżyciel. Sąd odniesie się do podniesionej przez K. G. argumentacji, przy czym należy zaznaczyć, iż nie mogła ona prowadzić do uwolnienia jej od odpowiedzialności za zarzucony czyn, szczególnie wobec treści wyjaśnień złożonych przez nią na rozprawie. Obwiniona wprost stwierdziła, iż w chwili skierowania do niej żądania Straży Miejskiej była właścicielką pojazdu marki F., którym popełniono wykroczenie. Co więcej, K. G. wskazała, iż z rzeczonoego pojazdu korzystała jej rodzina i stwierdziła, iż jako świadczeni przysługiwało jej prawo do niewskazywania osoby najbliższej. Pozwala to wykluczyć, by obwiniona nie była w stanie ustalić osoby, której powierzyła pojazd do kierowania lub użytkowania, a jedynie nie chciała tego uczynić ze względów rodzinnych, co wprost świadczy o jej zawinieniu. Uprawnienie świadka do odmowy udzielenia odpowiedzi na pytanie w celu uchronienia przed odpowiedzialnością karną siebie lub osoby najbliższej (art. 183 § 1 kpk), na które powoływała się obwiniona dotyczy jedynie sytuacji, gdy odpowiedź na pytanie sprowadzałaby odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, nie zaś za wykroczenie. W rozpatrywanej sprawie obwiniona nie mogła więc skorzystać z uprawnienia określonego w art. 183 § 1 kpk, tym bardziej, iż w chwili skierowania do niej żądania uprawnionego organu - Straży Miejskiej w S., występowała jedynie w roli właściciela pojazdu, na którym ciążył obowiązek o charakterze administracyjnym, wynikający z art. 78 § 4 ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym (dalej jako PoRD).

Należy podkreślić, że analiza kierowanych do obwinionej przez Straż Miejską w S. dokumentów nie potwierdza jakoby nie była ona właściwie pouczona o roli, w jakiej występuje w postępowaniu oraz o przysługujących jej uprawnieniach i ciążących na niej obowiązkach. W obydwu kierowanych do obwinionej wezwaniach przytoczono podstawę prawną podjętych działań (odpowiednio art. 54 § 1 i 4 kpw, art. 78 § 4 PoRD oraz 54 § 6 kpw) oraz zawarto pouczenia. Raz jeszcze należy podkreślić, iż z chwilą skierowania do obwinionej żądania z 23.06.2014 r., choć Straż Miejska prowadziła już czynności z zakresu postępowania wyjaśniającego określone w art. 54 § 1 i 4 kpw, to obwiniona nie zyskiwała wówczas statusu procesowego osoby, co której zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia wykroczenia, a jedynie ciążył na niej obowiązek o charakterze administracyjnym określony w art. 78 § 4 PoRD. Z kolei po otrzymaniu wezwania z dnia 10.10.2014 r. obwiniona nie mogła mieć żadnych wątpliwości, iż wstąpiła w rolę osoby, wobec której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia wniosku o ukaranie, gdyż wynika to wprost z treści kierowanego do niej wezwania.

Należy wyraźnie zaznaczyć, iż wbrew twierdzeniom K. G. Straż Miejska w S. była uprawniona do skierowania przeciwko niej wniosku o ukaranie za czyn z art. 96 § 3 kw. Kompetencje oskarżycieli publicznych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia unormowano w art. 17 § 1 kpw, ustalając iż oskarżycielem we wszystkich sprawach o wykroczenia jest Policja, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zgodnie z wyrażonym w § 1 zastrzeżeniem, w art. 17 § 3 kpw ustawodawca przyznaje kompetencje oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia strażom gminnym (miejskim), lecz jedynie wówczas, gdy ujawniły wykroczenie w zakresie swojego działania, w związku z prowadzonymi czynnościami wyjaśniającymi, jak również wystąpiły z wnioskiem o ukaranie. Zakres działania straży gminnych (miejskich), o którym mowa w art. 17 § 3 kpw określono przede wszystkim w art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych, gdzie do wykonywanych przez tę formację zadań zaliczono kontrolę ruchu drogowego i czuwanie nad jego porządkiem, w zakresie wskazanym w PoRD. W art. 12 ust. 5 cyt. ustawy o strażach gminnych stanowi się, iż strażnicy miejscy w ramach kompetencji przyznanych w art. 11, są uprawnieni do kierowania do Sądu wniosków o ukaranie w zakresie określonym w kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia. Wbrew stanowisku obwinionej wyrażonemu w piśmie z 27.06.2014 r. art. 129b ust. 2 PoRD nie zawiera enumeratywnego wyczerpania uprawnień Straży Miejskiej, a jego treść należy odczytywać w związku art. 129b ust. 3 pkt 7 PoRD, gdzie stanowi się, iż w ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego, o której mowa w art. 129b ust. 2 PoRD, Straż Miejska może żądać od właściciela pojazdu wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub użytkowania w oznaczonym czasie. Przepis ten stanowi dopełnienie normy zawartej w art. 78 ust. 4 PoRD, która z kolei nakłada na właściciela obowiązek dostosowania się do wspomnianego żądania, jeśli zostało wystosowane przez uprawniony organ. W świetle powyższego skoro Straż Miejska w S., w ramach przyznanych jej uprawnień (zgodnie z brzmieniem art. 129b ust. 2 pkt 1 lit. b), korzystając z urzędzenia rejestrującego ujawniła fakt popełnienia wykroczenia z art. 92a kw przez nieustalonego kierującego, to prawidłowo podjęto czynności wyjaśniające zmierzające do ustalenia sprawcy. W ramach tych czynności, zgodnie z treścią art. 129b ust. 3 pkt. 7 PoRD oskarżyciel zażądał od K. G., jako właścicielki pojazdu, wskazania osoby, której powierzyła pojazd do kierowania lub używania. Obwiniona nie odpowiedziała na żądanie Straży Miejskiej w sposób, który pozwalałby na ustalenie osoby użytkującej pojazd. Straż Miejska w S. prowadząc w zakresie swoich kompetencji czynności wyjaśniające (dotyczące sprawcy zarejestrowanego przekroczenia prędkości), ujawniła możliwość popełnienia wykroczenia stypizowanego w art. 96 § 3 kw przez obwinioną i wystąpiła z wnioskiem o ukaranie jego sprawcy do Sądu. Doszło więc do łącznego spełnienia zawartych w art. 17 § 3 kpw przesłanek warunkujących dopuszczalność działania straży miejskiej w charakterze oskarżyciela w sprawach o wykroczenia. Wyrażony przez Sąd pogląd znajduje odzwierciedlenie w podjętej w składzie siedmiu sędziów uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2014 r. w sprawie o sygnaturze I KZP 16/14, której nadano moc zasady prawnej.

Należy także stwierdzić, iż przesłany przez oskarżyciela załącznik w zestawie Z w postaci druków oświadczeń nie ograniczał w żaden sposób możliwości reakcji obwinionej. W odpowiedzi na wezwanie z dnia 23.06.2014 r. obwiniona mogła wybrać jedną z opcji proponowanych przez oskarżyciela przez wypełnienie druku oświadczenia, mogła też zgłosić się na przesłuchanie w charakterze świadka, bądź przesłać samodzielnie sformułowaną odpowiedź (co też uczyniła), ewentualnie zaniechać jakiegokolwiek reakcji. Analogiczny wniosek wysnuto w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 12.03.2014 r. (sygn. akt P 27/13), na który powoływała się obwiniona, gdzie wskazano, iż tylko jedna z pięciu możliwych odpowiedzi na skierowane przez uprawniony organ żądanie może rodzić odpowiedzialność właściciela pojazdu. Sąd nie może także podzielić argumentu, by informacja o możliwości wniesienia przeciwko obwinionej wniosku o ukaranie i ewentualnym poniesieniu przez nią odpowiedzialności wykroczeniowej, czy o wysokości kary nakładanej w postępowaniu mandatowym, była rodzajem bezprawnej groźby, czy wywierania presji. Taki odbiór kierowanych do obwinionej żądań jest jedynie jej błędnym odczuciem wynikającym z braku znajomości procedury, nie znajdującym oparcia w treści przesłanych jej dokumentów.

Zebrane w sprawie dowody dokumentarne Sąd uznał za w pełni wiarygodne, gdyż zostały wytworzone przez uprawnione organy, w ramach przyznanych im kompetencji, a nadto są jasne i pełne.

Kierując się zaprezentowaną oceną dowodów Sąd uznał K. G. winną popełnienia zarzuczonego jej czynu.

Odpowiedzialności z art. 96 § 3 kw podlega osoba, która mimo ciążącemu na niej obowiązku nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła pojazd do kierowania lub użytkowania. Skoro, jak ustalono Straż Miejska była organem uprawnionym do wystosowania wspomnianego żądania, a K. G. była właścicielką pojazdu, to zgodnie z treścią art. 78 ust. 4 PoRD była zobowiązana do udzielenia odpowiedzi na wysłane przez oskarżyciela żądanie. K. G. wykazała się aktywnością w korespondencji z oskarżycielem, lecz mimo to w żaden sposób nie przyczyniła się do wskazania osoby, której powierzyła pojazd, a zatem oczywistym jest, iż swoim zachowaniem wypełniła umyślnie znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw.

Zachowanie obwinionej było bezprawne i zawinione, albowiem w realiach niniejszej sprawy nie ujawniły się okoliczności, które wyłączałyby odpowiedzialność karną lub winę sprawcy.

Przy wymiarze kary Sąd uwzględnił stopień winy i społecznej szkodliwości czynu K. G., który nie jest niski, a także cele kary w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej. Sąd wziął pod uwagę rangę naruszonego przepisu oraz fakt, iż wykroczenia z art. 96 § 3 kw mają charakter nagminny. Zachowanie obwinionej godziło w szeroko rozumiany porządek i bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Odmowa wskazania osoby, której powierzono do kierowania lub używania pojazd skutkuje bezkarnością sprawcy innego wykroczenia. Postawa taka nie przyczynia się to do budowania poszanowania dla prawa i prowadzi do poczucia bezkarności uczestników ruchu drogowego, a w konsekwencji do eskalacji zachowań sprzecznych z przepisami, niosących zagrożenie dla pozostałych uczestników ruchu drogowego. Na korzyść K. G. przemawia, iż nie była ona uprzednio karana za wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, jak również to, że prowadzi ustabilizowany tryb życia, które to okoliczności Sąd uznał za łagodzące przy wymiarze kary. Ponadto w ocenie Sądu zachowanie obwinionej wynikało nie tyle ze złej woli, ile z braku wystarczającego rozeznania w uprawnieniach oskarżyciela i treści obowiązujących przepisów, co oczywiście nie może zwalniać z odpowiedzialności karnej, ale ma wpływ na wymiar kary.

Mając na uwadze powyższe za adekwatną Sąd uznał karę grzywny w wysokości 200 złotych. Zdaniem Sądu tak ukształtowana kara w pełni osiągnie swoje cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do obwinionej, uwzględnia też potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Zważywszy na zagrożenie ustawowe, przewidujące możliwość wymierzenia kary grzywny do 5000 zł, kara ta jako wymierzona w dolnej granicy ustawowego zagrożenia jest wręcz karą łagodną.

W oparciu o przepisy powołane w punkcie drugim dyspozytywnej części wyroku Sąd zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu w kwocie 130 zł, na które złożyły się zryczałtowane wydatki postępowania oraz opłata. Osiągane przez K. G. dochody uzasadniają przekonanie, iż będzie ona w stanie ponieść koszty wygenerowane udziałem w przedmiotowej sprawie.